

پروگرامی رینمایا دہروونی نامرازیکہ کہ لہ ریگاہیوہ خزمہ تگوزاری دہروونی پیشکش بہ چینی رینماییکراو دہکریٹ . بہ شیوہیہ کی گشتی پروگرامی رینمایا دہروونی زور بہ ووردی پلانی بو دانراوہ لہ چوارچیووی تیورہکانی بواری رینمایا و چارہسہری دہروونی . وہ سروشتی نہم پروگرامہ بہ شیوہیہ کی کرداریہ وہ پشت بہ بنہمای زانستی دہہستیت، وہ نہم شیوازی کرداریہ پشت بہ دوو گریمانہی گرنگ دہہستیت اوانیش :-

- 1- رەفتاری ناسای و ناموی مروق دہتوانریت تیگہین و پیشبینیشی بکہین .
- 2- ئەگەر هاتوو مەرج و نامرازو چالاکي دہروونی گونجاو ہہبیت نہوہ دہتوانریت رەفتاری تیگچوو کونترول بکریٹ و چارہسہر بکریٹ .

لیرہدا پرسیاریک دروست دہبیت نہویش نہوہیہ کہ چ جوریکی رەفتار پیوستی بہ پروگرامی رینمایاہ ؟

لہ ولام دا دہئین نہو رەفتارہ پیوستی بہ پروگرامی رینماییکردنہ کہ رول و پەییوہندی ہہیہ بہ لایہنی (کومہ لایہتی لہ نیوان تاکہکاندا ، لایہنہکانی گہشہ ، شیوازہکانی گونجان) ، لیرہدا جەخت دہکریٹہوہ لہسەر لایہنی رولی تاک وکو بنامہیہک بو لیکوئینہوہ لہ رەفتاری تاکہکہ جا چ لہ حالہتی ہہست (وعی) دابیت یالہ حالہتی نہست (لاوعی) دابیت .

پیناسہی پروگرامی رینمایا /

- 1- بریتیاہ لہ پروگرامیکی ریکخراوو پلان بو دانراو کہ لہسەر بنہمای زانستی داریژراوہ ، پلان خاصیاہ تیکی سەرہکیہ لہ خاصیتہمہندیہکانی پروگرامی دہروونی .
- 2- بریتیاہ لہ کومہ ئیک چالاکي رینمایا کہ پەییوہندیان بہیہ کہوہ ہہیہ ، نامانجی گشتی و تاییہتی ہہیہ ، وہہروہا نامانجی بریتیاہ نہوہی کہ یارمہتی پیشکش بہو رینماییکراوانہ بکات کہ کیشہکانیان ہاوشیوہیہ بو نہوہی چارہسہریان بکات و دووبارہ گونجانیان بو بگہرینیتہوہ .

پېۋېستېمان بە پرۆگرامى رېنمايى دەروونى .

خوای گەورە مروقى بە جوانترین شیوه دروست کردووه ، تاووهکو بتوانیبت زۆریه ریکوپییکی کاروئەرکهکانی خوئی جی به جی بکات ، بەلام رەنگه دووچارى هەندیک شلەژان و گرفت ببیبت ئە ژیانیدا وه ژیانیک بوونی نیه به بی گرفت. وه ئەوسەردەمەى نیستادا کۆمەئیک گرفت و شلەژان چواردهوری مروقیان داوه ورەنگداوه نەوهشیان هەیه ئەسەر ژیانى کەئەمش وایکردووه بەردەوام ئەدلەراوکیدا بیبت کە هەندیک کات کەم ببیته وه وه هەندیک کاتیش زیاد ببیبت، وه جوړی گرفتهکانیش کە رووبەرووی تاکەکان دەبیته وه جیاوازن ئە رووی جوړو پلهو ناستهنگیان و هەرەشهکانیان، هەندیکیان ئاسان کە تاکەکە خوئی دەتوانیبت چارەسەریان بکات، وه بهشیکی تریان ئە ناستیکی مام ناوهندان کە بوچارەسەربوونی پېۋېستی بەراویژکردنی هاوری یان کەسیکی نزیك هەیه ، وه بهشیکی تریشیان زۆرئالۆزن وه ترسانکە بوچارەسەرکردنیان پېۋېستی بە هەول و ماندوبوون و کاتیکی زۆره وه پېۋېستی بە راویژکاری دەروونی و کۆمەلایهتی و پزیشک هەیه .

ئەگەر هاتوو گرفتیک بیرو هۆشی تاکەکەى داگیر کرد بیبت و وه نەیتوانی لی رزگار ببیبت و چارەسەری بکات، وه زال بیبت بەسەر تاکەکە و وه هەرەها مزاجی تیک بدات و توانا ژیریەکانی کەم بکاتە وه وه چالاکى خودی تاکەکە لاواز بکات ، ئا لیڕەدا پېۋېستە هەئبستیت بە چارەسەر کردنی پیش ئەوهی دەروونی تیک بدات و لایهنی جهسته و ژیری تیک بدات ، ئا لیڕەدا پېۋېستېمان بو پرۆسەى رېنمايى بە دیار دەکەویبت ، کە تاکەکە پېۋېستی بە رېنمايى کردن و ناسته کردنه . ئا ئەوهی باسماں کرد گرنگی و پېۋېستی پرۆگرامى رېنمايىمان بو بە دیار دەکەویبت .

هەندیک ئە نمونەى ئەو گرفتانهی کە پېۋېستیان بە پرۆگرامى رېنمايى دەروونیه وهک (ئەو مەملانییهی کە تووشی قوتابی دەبیبت کاتیک ئە قوتابخانه دەچیت بو قوناغی زانکو (قوناغی یه کەم)، گۆرانکاری کۆمەلایهتی ، نە گونجانی دەروونی و کۆمەلایهتی ، کاریگەری خراپی سۆشیال میدیا ئەسەر گەنج ، کەم بوونهوهی نارهزوو بو خویندن ، ترسی ئە قایروسى کۆرۇنا، هەست بە نامۆی کردن، ئەمانی وهفاو خوشەویستی بو خاک و وولات) .

ئامانج ئە دروست کردنی پرۆگرامى رېنمايى دەروونی .

ئامانج ئە دروست کردنی پرۆگرامى رېنمايى دەروونی خوئی ئە چەند خالیکدا دەبیینتە وه کە گرنگترینیان ئەمانەى لای خواریهون :-

1- بە دەست هیئانی گونجان بو رېنمايىکراو بەمەبهستی کەمکردنهوهی مەملانى، کە ئەمەش یارمەتی دەدات بو بە دەستهیئانی گونجان ئە قوناغەکانی تری ژیانى دا .

- 2- به دەست ھېناني گونجاني ئەكادىمى ، نەريگاي يارمەتيدانى رېنمايىكراو بۇ رووبەروو بوونەوھى كېشە ئەكادىمىيەكانى، كە تا بىكرىت پىسپورىيەك ھەئبىزىرن كە ئەگەل ھەزۇنارەزوى خۇياندا بگونجىت ، كە ئەمەش يارمەتى دەرى دەبىت بۇ ئەوھى زۆرتىن ھەول ىدات بۇ سەرکەوتن ئە بواری ئەكادىمى دا .
- 3- به دەست ھېناني گونجاني كۆمەلايەتى ، ئەمە ئە ريگاي پابەند بوونيان بە رىساو بەھا ئاكارىيەكانى كۆمەلگا و ە ھەرەھا كارلىكى كۆمەلايەتى دروست ئەگەل كەسانى تردا .
- 4- به دەست ھېناني دروستى دەروونى ، كە ئەمە ئامانجى سەرەكى رېنمايى دەروونىيە ، كە ئەمەش پەيوەندى بە بە دەستھېناني گونجاني دەروونىيە ئە ريگاي چارەسەر كىردنى گىرقتەكانى .
- 5- ئىكۆلپىنەوھ ئە توانا نامادەباشى و ئىھاتووەكانى تاكەكە ، و ە ھەرەھا زانىنى ھەزو ئارەزوو پىداوويستىيەكانى ، كە زانىنى ھەموو ئەمانە يارمەتى دەردەبن بۇ رېنمايىكار .
- 6- رېنمايىكردن و فېركردنى تاكەكان كە چۆن كاتەكانى خۇيان رىك بىخەن ئە بوارە جىاجىياكانى ژياندا .
- 7- فېركردنى تاكەكان بە ھەندى ئىھاتووى كەسى و كۆمەلايەتى كەوا بتوانن چۆن مامە ئە ئەگەل ژىنگەى تازەدا بىكەن و ە ھەرەھا بتوانن رووبەرووى گىرقتەكان بىنەوھ ھەولئى چارەسەر كىردنىان بەدن .
- 8- يارمەتيان بىرئىت كە وا بتوانن پىشت بە خۇيان بىبەستن و گونجاني دەروونى بەدەست بىنن و پىشت بە كەسانى دەرووبەريان نەبەستن .
- 9- ووردبوونەوھ ئەسەر گىرقتەكەو ھەولدان بۇ چارەسەر كىردنى .
- 10- چاكسازى رەفتارى ئەريگاي ھەئويستە جىاوازەكانى فېربوون كە پىشكەش بە رېنمايىكراوھەكان دەكرىت ئە ماوھى جلسە دەروونىيەكاندا .
- 11- بەرزكردنەوھى دروستى دەروونى رېنمايىكراوھەكان ئە ريگاي جلسە دەروونىيەكان بۆنەوھى خۇيان پىپارىزن ئە ئەگەرى تووشبوون بە بە نەخۇشىيە دەمارى و ژىرىيەكان .
- 12- بەستنى كۆرۈ كۆبوونەوھو خول بۇ ھاندانى تواناكانيان كە يارمەتيان ىدات بۇ باشتىكردنى لايەنى ئەكادىمىيان .
- 13- پىشكەش كىردنى يارمەتە دەروونىيەكان بۇچارەسەر كىردنى گىرقتەكانى كەسايەتى و ھەئچوونىيەكان ئەر يگاي بەكارھىناني ئەو نامازانەى كەوا يارمەتيان دەدات بۇ تىركردنى پىداوويستىيەكانيان و ە ئاسانكردنى پرۆسەى بەتائىكردنەوھى ھەئچوونى ، كە ئەمانە ئەريگاي بوونى ھاوكارى ئە نىوان رېنمايىكارو رېنمايىكراودا بە دەست دىت تاوھكو بتوانىت گىرقتەكەى چارەسەر بىبىت .

سېفه ته گښتیه کانی پروگرامی رینمایي د پروونی .

پروگرامی رینمایي د پروونی چوند سیفاتیک یان چوند تاییه تمه ندییه کی هه یه که پیی جیا ده کریتیه وه له گرنګترینیان نه مانه ی لای خواره ون :-

1- ریکخستن و پلاندانان .

پیویسته پروگرامی رینمایي د پروونی ریکخراو بیټ و پلان بو دانراویټ له لایه ن شاره زایانی بواری دیزایینکردنی پروگرامی د پروونی که شاره زایي زانستی و کرداریان له و بواره دا هه یه . پلاندانان و ریکخستن پیګهاته سهره کییه کانی پروگرامی رینمایي له خو ده گریت وه ک دست پیگردن و خو ناماده کردن بو پروگرامه که ، دانانی نامانچ، هه لېژاردنی نمونه ی توپژینه وه که . وه دست نیشانکردنی امکانیاتی به رده ست و ه هروه ها نه و نامرزانه ی که یارمه تی توپژر دده بو گه یشتن به ناما نه که ی .

2- نهرم ونیانی .

مه به ست له مه نه وه یه که پروگرام جیګر نیه به شیوه یه ک که نه توانریت دستکاری جلسه کان و نامرازو هویه کانی جلسه کان بکریت، به لکو به پیچه وانوه نهرم ونیانی تیادایه که ده توانریت دستکاری بکریت له ژیر روشنایی بارودوخی له ناکاوو که دووچاری پروگرامه که یاخود ژینگه که ده بیته وه .

3- گشتگیری .

مه به ست له مه نه وه یه که نابیت پروگرامه که به ته نها کار له سهر به شیگی گرفته که بکات و لایه نه کانی دی پشت گوی بخت، به لکو ده بیټ گشتگیر بیټ بو هه موو لایه نه کانی گرفته که (کومه لایه تی ، د پروونی، هه لچوونی) .

4- کاملی .

واتا پیویسته پیګهاته کانی پروگرامه که کامل بیټ کار له سهر هه موو لایه نه کانی نه و که یسه بکات که هه لده ستیټ به چاره سهرکردنی .

5- بابته تی .

پیویسته پروگرامی رینمایي د پروونی بابته تی بیټ له نیگای رینماییکار بو نه و گرفته ی که ده یه ویټ چاره سهری بکات وه هروه ها له رووی هه موو نه و نامرازو پیوه رانه ی که به کاری دینیټ بو دست نیشانکردن و هه لسه نگانندی که یسه که .

6- ووردی و ئاسانی له جی به جیکردندا .

واتا ده بیټ پرۆگرام وورد بیټ له دهست نیشانکردنی ئاماڤه کانی و جی به جی کردن و شیکردنه وهی دهستکه وته کانی، وه پیویسته چۆنیهتی جی به جی کردن و به کرداری کردنی پرۆگرامه که له لایهن رینمایکاری دهروونیه وه ئاسان بیټ .

7- توانای گشتانندن .

واتای توانای نه وهی هه بیټ که جی به جی بکریټ له سه ر که سانی دیکه دا که هه مان نه و گرفته یان هه یه که پرۆگرامه که ی بو دانراوه به دابینکردنی مه رجه پیویسته یه کان بو نه م مه به سته .

سووده کانی پرۆگرامی رینمای دهروونی .

سه رکه وتن له هه ر کاریکدا پیویسته به پلاندانان و لیکۆئینه وه یه کی وورد هه یه له سه ری، له رووی ئاماڤج و ئامرازو نه و دهستکه وته ش که ده مانه ویټ به دهستی بینین. پلاندانان له پرۆسه ی رینمای دهروونیدا به مهستی یارمه تیدانی که سانی تره بو چاره سه رکردنی گرفته دهروونی و کۆمه لایه تیه کان که نه مه ش ئاماڤجی نه و رینماییکاره که هه ئه دهستیټ به دیزاییکردنی پرۆگرامی رینمای دهروونی . وه له گرنگترین سووده کانی دیزاییکردنی پرۆگرامی رینمای دهروونی نه مانه ی لای خواره وه یه :-

- پلاندانان بو پرۆگرامی رینمای و راهینان کردن له سه ری وه کو به لگه یه ک وایه بو هه ریه ک له رینماییکارو رینماییکراو، وه پیویسته له سه ر هه ردوو لایهن که ریک بکه ون له سه ر پلانی رینماییکردنه که پیش جی به جیکردنی ، له بهر نه وهی نه وانیه هه ندی کیشه رووبده ن له ماوه ی جی به جیکردنی پرۆگرامی رینماییکردنه که جا له لایهن رینماییکاریټ یان له لایهن رینماییکراو بیټ .
- پلانی رینمای زۆر گرنکه بو زانینی ئاستی به دهست هیئانی ئاماڤه کان له ماوه ی پرۆسه ی رینماییکردنه که وه له کۆتاییه که شیدا .
- پلان سوودی هه یه بو هه ر یه ک له رینماییکارو رینماییکراو ، بو زانینی ئاستی کاریگه ریه که ی له دوا ی کۆتای پیه یئانی له سه ر رینماییکراو له رووی رهفتاری وه له چوونی و دهروونیدا .
- یارمه تی رینماییکراو ده دات بو به دهسته یئانی ئاماڤه کانی به باشترین شیوه .
- سوودی هه یه بو روونکردنه وه ی گرفته کانی رینماییکراو وه هه روه ها بو دهست نیشانکردنی نه و ئامرازانه ی که رینماییکار به کاریدینییټ له ماوه ی جلساتی رینماییکردنه که دا .

- گفتوگۆکردن ئەسەر كەيسە كە ئەگەل تيمى كارەكەدا كە پيكدن ئە (پزىشكى دەروونى، رينمايىكارى دەروونى، پسپۆرى كۆمەلايەتى، بەخپۆكەرى رينمايىكراو. كە ئەمەش يارمەتى رينمايىكراو دەدات بۇ زانينى ئاستى ئەو گۆرانكارىانەي كە بەسەرى داھاتوون ئەماوئى جى بەجى كەردنى پروگرامە كە .
- ئەبەر ئەوئى پروگرامى رينمايى دەروونى سوودى ھەيە بۇ چارەسەركەردنى گەرفتەكان ھەر ئەبەر ئەوئەشە كۆمەلئىك رىگى داناوئە بۇ چارەسەركەردنى گەرفتە ئەناكاوئەكان .

ئە بوارى دروستى دەروونى و رينمايى دەروونيدا كۆمەلئىك ئامانج ھەيە كە كاردەكەن بۇ بەدەستەينانى ئەلاى رينمايىكراودا، كە ئەم ئامانجانەش بە پى جۆرى گەرفتەكە ئەرووى ترسناكى و ھەرەشەي ئەسەر دروستى دەروونى تاكەكە ،وئە ھەرەھا قۇناغى تەمەنى (منداڭ، ھەرزەكار، گەنج، بەسالچووان) جياوازە. وئە ھەرەھا ئەو پروگرامەي كە ديزاين دەكرىت بۇ منداڭ جياوازە ئەھى بەسالچووان ئەرووى ئەو ئامانجەي كە دەيەوئىت بەدەستى بىنئىت بەھەمان شىوئە جياوازە ئەو پروگرامەي كە بۇ خاوەن پىداويستى تايبەت ديزاينكراوئە ، ئامانجى پروگرامى رينمايى دەروونى ھەمە لايەنەو جۆراو جۆرە ئەوانە :-

- 1- كەمكەردنەوئى نازارى دەروونى و باشتركەردنى گەشەي كەسايەتى .
- 2- گۆرىنى رەفتارى نەرىنى بۇ رەفتارى نەرىنى و كارا.
- 3- گۆرىنى ھەستى نەرىنى بۇ ھەستى نەرىنى.
- 4- گۆرىنى وئىنەي ژىرى نەرىنى خود بۇ وئىنەي نەرىنى خود .
- 5- گۆرىنى لايەنى ژىرى نامنتقى بۇ لايەنى ژىرى منتقى و چاكردەنەوئى بىرۆكە ھەئەكان .

• بنه‌مای دەرۋونى / پرۆسەى رېنمايى لىسەر كۆمەلەيك بنه‌مای دەرۋونى دەۋەستىت كە گرنگرتىنيان ئەمانەن
-؛

1- جىاۋازى تاكايەتى / تاكەكان لەزۇرلايەن و بواردا لەيەك دەچن، بەلام جىاۋازى روون و ئاشكرا ھەيە لە نيوانياندا لەلايەنى كەسايەتى (جەستەيى و ئەكادىمى و كۆمەلايەتى و ھەلچوونى) بە جۇرەيك كەدوو كەسمان نىە 100٪ بەيەكتەر بچن تەنانەت دووانەى لىكچووش لە ھەندى شتدا لەيەكتەر جىاۋازن . لەبەر ئەۋە پىۋىستە لە پرۆسەى رېنمايى دا ئاگادارى جىاۋازى تاكايەتى بىن ۋەك ئەۋەى كە ھەندى لايەن ھۆكارن بۇ دروست بوونى گرفت لەلاى كەسەيك بەلام نابنەھۆكارى گرفت بۇ كەسەيكى تر .

2- جىاۋازى رەگەز / جىاۋازى لە نيوان ھەردوو رەگەزدا روون و ئاشكرايە لەلايەنى فسيۇلۇجى و جنسى و كۆمەلايەتى و ژىرى و ھەلچوونى ، كەئەم جىاۋازيانە دەگەرىتەۋە بۇ ھۆكارى بايۇلۇجى ۋە ھۆكارى پىگەياندىنى كۆمەلايەتى ، لەبەر ئەۋە پرۆسەى رېنمايى بۇ ھەردوو رەگەز يەك نىە ، ئەۋەى كە لەسەر رەگەزى نىر جى بەجى دەبىت لەسەر رەگەزى مى دا جى بەجى نابىت ، لەبەر ئەۋە پىۋىستە ئەم جىاۋازيانە لە بوارى رېنمايى دەرۋونى و پىشەيى و خىزانىدا لەبە رچاۋ بگىرەت .

3- داۋاكارىەكانى گەشە / گەشەى ناسايى لە قۇناغەكانى تەمەنى تاكەكەدا ئەۋەيە كە بگات بە ناستى بەدەستەينانى خودو تىركردنى پىداۋىستىەكانى . بە دەست ھىنانى داۋاكارىەكانى گەشە دەبىتە ھۆى بەختەۋەرى بۇ تاكەكە ، ۋە بەدەستەنەھىنانىشى دەبىتە ھۆى ماندوۋبونى تاك و داۋاكوۋتنى . داۋاكارىەكانى گەشە لە قۇناغەيك بۇ قۇناغەيكى تر جىاۋازە ، داۋاكارىەكانى گەشە بۇ قۇناغەى مندائى ئەۋەيە كە فىررى رۇيشتن و لىھاتوۋىە سەرەكەيەكان و ھەست كردن بە ناسايش و بروا بە خۇبوون و كەسانى دەۋرۋەرى ، لە قۇناغەى ھەرزەكارىدا برىتەن لە قبولكردنى گۇرانكارىەكانى جەستەى و فسيۇلۇژىەكان ۋە گونجان بەدەست بىنەيت و رەقتارەكانى قبولكراۋ بىت لەروۋى كۆمەلايەتى بۇ ھەئسانى بە رۆى كۆمەلايەتى دروست ، ۋە لەقۇناغەى پىگەيشتندا برىتەن لە فراۋانبوونى شارەزايە ژىرى و معرفىيەكانى و پىگەينانى خىزان و پەرۋەردەكردنى مندال و گونجانى پىشەيى و ھەنگرتنى بەرپرسىاريەتى ، ۋە لە قۇناغەى بەسالچووندا داۋاكارىەكانى گەشە كورت دەبىتەۋە لە گونجان ئەگەل لاۋاز بوونى جەستەۋ خانەنىشىنى لەكارو گەشەسەندنى پەيوەندىە كۆمەلايەتەكانى .

4- جىاۋازى لەناۋ يەك تاكدا / تواناۋ نامادەباشىەكانى و ھەزو نەرەزوۋەكانى تاك لە بواريك بۇ بواريكى تر جىاۋازو ھەمان ناستيان نىە ، بۇ نمونە خاسىە تەمەندى جەستەيى لەگەل خاسىە تەمەندى ھەلچوونى و ژىرىدا ناگونجى ، يان پىگەيشتنى ژىرى پىش پىگەيشتنى كۆمەلايەتى دەكەۋىت ۋەيان بە پىچەۋانەۋە .

- بىنەماي كۆمەلەيەتى / كۆمەلەن و كۆمەلگە كارىگەريان ئەسەر رەقتارى تاكدا ھەيە ، ۋە ئەھەمان كاتدا رۇشنىبىرى كۆمەلگە كارىگەرى ئەسەر تاكدا ھەيە ئە بوونى داب و نەرىت و بەھاكان ، ئەبەر ئەمە پىۋىستە رىنمايكار ئەمانە ئەبەر چاۋ بگىرىت و بۇ ئەۋەيە بىتوانىت ئە رىنمايكراۋ و پائىنەرى رەقتارەكەشى تى بگات .
- بىنەماي دەمارى و فسىۋلۇۋى / پىۋىستە ئەسەر رىنمايكار زانست و زانىارى ھەبىت ئەلەيەنى رۇشنىبىرى تەندروستى ، دەربارەي پىكھاتەي جەستەۋ كىردارەكانى و ۋە پەيۋەندىان بە رەقتارى تاكەكە بەتايىبەتى كۆنەندامى دەمارى ناۋەندى كە كۆنەندامىكى سەرەكپەۋ كۆنترۇۋى كۆنەندامەكانى تى جەستە دەكات ۋەھەرۋەھا رەقتارە خۇۋىستەكانى مەرۇف كە لەرىگەي نامەي دەمارى تايىبەتەۋە ۋەردەگىرىن كە ھەستى ناۋەكى و دەركى ئەگەل دا دەگوزىتەۋە ۋە پەيام بۇ بەشەكانى تى جەستە دەنىرىت . كۆنەندامى دەمارى خۇنەۋىست بە شىۋەيەكى نەستى كار دەكات واتە بەبىۋىستى مەرۇفەكە كاردەكات ۋەكو جولەي دەمارەكان . ۋەك دەزانىن مەرۇف ئە جەستەۋ دەروون پىكىدەت ۋە ھەرىكەيان كارىگەريان ھەيە ئەسەر ئەۋى تىريان ، ھالەتى دەروونى كارىگەرى ھەيە ئەسەر پىۋىستە فسىۋلۇۋىيەكان ، بۇ نەمۇنە توورەي دەبىتە ھۇي زىاد لىدانى تىرپەي دل ، ۋە دلتەنگى دەبىتە ھۇي فرمىسك ھاتنە خوارەۋە ، ۋە ئەھەمان كاتدا نەخۇشى ئەندامەكانى جەستە كار دەكەنە سەر دەروونى تاكەكە تووشى دئەراۋكى و خەمى دەكەن ، ۋەكاتىك ھەنچوونى توورەي زىاد دەبىت و كار دەكاتە سەر كۆنەندامى دەمارى بە شىۋەيەكى خۇنەۋىست نا ئەم كاتەدا شلەژانى دەروون جەستەيىبەكان سەرھەلدەدەن (ساىكۇسۇماتى) ئەۋانە (پائە پەستۇي خوين و قولۇن و ژانەسەرۋ بىرىنى گەدەۋ شەكرەۋ رەبۇۋ بىتاقەتى و ۋەھەندى تىكچوونى پىستى و جىۋى لىۋوت) . ئەبەر ئەۋە پىۋىستە ئەسەر رىنمايكار بەۋوردى ناگادارى ئەم ھالەتەنە بىت ۋە ھۇكارى ھەنچوونەكانى بزانىت ، ۋە ئەھەمان كاتدا پىۋىستە ناگادارى پائىنەرىكەنى توورەي رىنمايكراۋ بىت .

جلساتی رینمایی دەرروونی .

(جلاسر) جلساتی رینمایی دەرروونی دابەش کرد بە سەر سى جور که ئەمانەن :-

1- جلساتی چارەسەرکردنی گرتە کۆمەلایە تیهکان .

ئەم جورەى جلسات گرتگی دەدات بە گرتەکانى تاك و کۆمەل ، ئامانجى سەرەكى لێرەدا بریتىيە ئە چارەسەرکردنى گرت ، وەبە هیچ شىوہیەك سزا بەکار ناهینیت . ئەم جورەدا هەستىكى وا ئەلای رینماییکراو دروست دەگرت که دەتوانن کۆنترۆلى ژيانى خویان بکەن، وەهەر وەها ئەم جورەى جلساتدا بە شىوہیەكى کراو دەبیت بۆ هەر بابە تىك که گرتگە ئەلای رینماییکراو، وە ماوہى ئەم جورە جلساتە کورتە نزیکەى (10-30) دقیقه دەبیت .

2- جلساتی کراو .

ئەم جورەى جلساتدا پرسیار ناراستەى رینماییکراو دەگرت بە مەبەستى بەشدارى کردنیان نەوہك بۆ وەرگرتنى وەلام ئایا ئەم وەلامە راستە یان ئەو وەلامە هەئەیە . ئامانج ئەم جورە جلساتانە وورژاندنى رینماییکراو وەزانینی مەیلی استطلاعە ئەلایان ، (جلاسر) وایدەبىنیت که زۆر گرتگە ئەم جورەى جلسات بەکاربەینریت ئە زۆر بەى کاتدا تەنانت ئەگەر هاتوو گرتەکان رەفتاریش بوون .

3- جلساتی دەستنیشانکردنى دەرروونی .

ئامانج ئەم جورەى جلسات بریتىيە ئە دەست نیشانکردنى لایەنە دەررونیەکانى گرتەکە که کاریگەرى زۆریان هەیە ئەسەر رینماییکراو وە هەر وەها بەهەمان شىوہ ئەسەر کۆمەلەئیش .

ههنگاوهکانی دیزاینکردنی پروگرامی رینمایی دەرروونی .

کۆمهڵیک ههنگاو هه ن که پێویسته له رووانگهی ئەمانهوه پروگرامی رینمایی دەرروونی دیزاین بکریت، بۆ ئەوهی بتوانییت له ریگیانەوه ئەمانهکانی پروگرام به دست بهیئریت له دیارترینیان ئەمانه :-

1- دست نیشانکردنی ئامانج / ئەم ههنگاوه له ههنگاوه گرنهکانی دیزاینکردنی پروگرامی رینمایی دەرروونی، که پلانی پروگرامه که له خو دهگریت، وهتیایدا چوارچیوهی تیوری و زانستی پێشکەش دهکریت بۆ خزمهتکردنی پروگرامه که، که ئەمەش له ریگی به کرداریکردنی ئامانجی گشتیهوه دهکریت، وه هه ئێزاردنی شیوازی گونجاو بۆ به دهستهینانی ئامانجهکان، وه ئامانجی رینمایی دەرروونی خوئی له سی ئاستدا دهبینیتهوه که ئەمانه :-

- ئاستی یه کهم (ئامانجی گشتی رینمایی) / رینماییکاران له سه رهوه کۆکن که ئامانجی گشتی بریتییه له روودانی کۆمهڵیک گۆرانکاری له رهفتاری رینماییکراو .
- ئاستی دووهم (ئامانجی ئاراسته کراو بۆ رینماییکار) / ئاراستهی رینماییکار بۆ چ تیوریک بیت ئەوا له رووانگهی ئەم تیورهوه ئامانجهکانی دا ده ریژییت له پروگرامی رینماییکردنه کهیدا .
- ئاستی سێههم (هه ئێزاردنی شیوازی چاره سه رکردن) / ئەم ئاسته له سه ره رینماییکار اجبار دهکات که ئامانجی تایبتهت دابنیت ، وه ئەم ئامانجه تایبتهتانه ئاراستهی رینماییکار دهکەن بۆ هه ئێزاردنی شیوازی رینماییکردنه کهوه ئەو سترا تیژییهی که یارمهتی دهات به مهستی به دهستهینانی ئامانجهکان .

وه دهتوانین ئامانج له دیزاینکردنی پروگرامی رینمایی ئەم چەند خاڵه دا پوخت بکهینهوه :-

- 1- دابینکردنی بارودۆخیکی له بار بۆ رینماییکراو به مهستی گۆرین و پێشکەوتن و گه شه کردنی به شیوه یهکی دروست .
- 2- یارمه تیدانی رینماییکراو بۆ پێگه یشتنیکی تهواو وه لابردهی ئاستهنگ له بهردهم به دهستهینانی خودی .
- 3- لابردهی هه موو چه شنیکی رهفتاری هه ئه که له لای تاك که له پێشوودا فیبری بووه .
- 4- گۆرینی که سایهتی رینماییکراو به جوړیک که قبولی خودی خوئی و کهسانی تر بکات .

2- چوارچېږه تېۋرى بۇ پرۆگرامى رېنمايى دەرۋونى / نە زۆربەى كاتدا پرۆگرامى رېنمايى دەرۋونى نەسەر بنەماي تېۋرىك دروست دەرۋونى، نەمەش بۇ يارمەتيدانى رېنمايكارە تاوھكو بتوانىت ھەئسەنگاندن بكات بۇ دەست كەوتەكەى (نتىجە) نەكاتى پرۆگرامەكەو نە كۇتايەكەى دا . بەپى بۇچۈونى شارەزايانى بواری ديزايانى پرۆگرام پېۋىستە پرۆگرام نەسەر بنەماي تېۋرىك دروست بكرىت ، بەشېكيان پشت دەبەستن بە تېۋرەكانى فېربوون وچاكسازى رەفتار، بەشېكى تر جەخت دەكەنەو نەسەر فېربوونى لېھاتوۋىە كۆمەلايەتېھكان، وەبەشېكيان تېۋرەكانى كەباس نەيارىكردن و وینەو رەنگ ، وە بەشېكى تر تېۋرە شىكارى دەرۋونى ھتد .

3- لايەنى سوودمەندبوو نە پرۆگرام و چۈنەتې ھەئبژاردنيان / نېمە وەكو پىپۇرى بواری رېنمايى دەرۋونى پرسىارىك رووبەرۋومان دەبېتەو كە نایا كېن نەو تاكانەى كە سوودمەند دەبن نە پرۆگرامى رېنمايى دەرۋونىدا ؟ بۇوەلامى نەم پرسىارە دەئېن چەند چىنېكىمان نە رېنمايىكارە ھەيە كە سوود مەند دەبن نە پرۆگرامى رېنمايى دەرۋونى وەكو نەوانەى يەكېك نەو ھالەتەنەيان ھەيە (ھەستكردن بە پائە پەستۋى دەرۋونى ، شەرانگىزى و توورەى بەشېۋەيەكى بەرچاۋ نەكەسايەتيان، لاۋزى برۋابەخۇبوون، گومانكرنى بەردەوام و برۋانەكردن بە كەسانى تر ، ھەستكردن بەتەنيای دەرۋونى ، رەفتارى نامۇ ھتد) . دەبېت نەو ھەشمان نەياد بېت نەو پرۆگرامەى بۇ ھالەتېكى سادە دروستكارە ناگونجى بۇ ھالەتې ناست مام ناوەند و پلە بەرز ، واتا پرۆگرامەكە بەپى جۇرو پلەى ھالەتەكەى دەگۇرېت .

4- شوینی رېنمايىكردن و مەرجهكانى / بەشېۋەيەكى گشتى پرۆسەى رېنمايى دەرۋونى نەشوینیكى دىارىكارە نە نجام دەدرېت وەكو نەخۇشخانەى دەرۋونى ، نۇرىنگەى تايبەت ، بنكەى رېنمايى دەرۋونى ، ژۋورى رېنمايى نە قوتا بغانە . رېنمايكارەكە ھەئدەستېت بە دەست نېشانكردن ھالەتەكە نە رېگای راپرسى ياخود نەلايەن پىپۇرى پزىشكى دەرۋونىو ھەپشكنىنى بۇ دەرۋونى دواى نەو دەست بە پرۆگرامەكە دەرۋونى . وە پېۋىستە شوینی رېنمايىكردنەكە چەند مەرچېكى تېدا بېت نەوانە شوئەكە فراوان بېت، ھەواگۇركى تېدا بېت يارى ھتد .

5- ژمارەى جلسەكان و كاتەكەى / بە شېۋەيەكى گشتى ژمارەى جلساتى رېنمايى نە نيوان (8-15) جلسە دەبېت، وە دەووستېتە سەر سروشتى گرتەكەو ماوہى چاكبوونەوہى . وە پېۋىستە نەسەر رېنمايكار ماوہى تطبیق كردنى پرۆگرامەكەو ماوہى نيوان جلسەيەك بۇ جلسەيەكى دى ديارى بكات ، وەھەرۋەھا كاتى جلسەكەش ديارى بكات ، ھەندېك برۋايان وايە كە دەبېت ماوہى (30) خولەك بېت، ھەندېكى تردەئېن (20-30) خولەك بېت بەشېكى تر دەئى، (45) خولەك بېت، بەلام بە شېۋەيەكى گشتى كاتى جلسە دەووستېتە سەر جۇرى نەوتېۋرىەى كە نەدیزانكردنى پرۆگرام پشتى پى بەستوہ، جۇرى گرتەكە، پلەى گرتەكەو ناستى ترسناكى نەسەر رېنمايىكارەكە و دەروبوہى، تەمەنى رېنمايىكارە نەگەر مندال بېت نزيكەى (30) خولەك، وە نەگەر گەورە بېت نزيكەى (45) خولەك دەبېت، وە ھەرۋەھا جۇرى

جلسه كەش رۇل دەبىئىت ئايا جىلسە سەرەتايە ياخود جىلسە تىببىي پېۋەرە يان جىلسە دەست نىشان كىردنە يان جىلسە كۆتايىپە ؟ چۈنكى ھەرىكەت ئەمان كاتىيان جىياوازە ئەيەكتەر ، بۇنمۇنە جىلسە سەرەتايە دىرئە ئەۋىش بەمەستى ئەۋەى كە زىاتەر رىنمايكارو رىنمايكارو ئاشناى يەكتەر بىن . ۋە ئەگەل ئەمانە شدا جىلسە تاكى ۋ جىلسە بە كۆمە ئىش رۇئىيان ھەيە ، ماۋەى جىلسە بە كۆمەل دىرئەترە ئە جىلسە تاكى ئە بەر ئەۋەى گىفتوگۆۋ پىرسىيارو راۋبۇچوۋنى زىاتەرە ، ۋە ژمارەى رىنمايكارو ھەكەنى جىلسە بە كۆمەل (8-15) رىنمايكارو دەبىئەت .

6- جى بە جىكارانى پىرۇگرام / ھەندىك جارى بەك رىنمايكار ھەئدەستىت بەۋ كارە ، ۋە ھەندى جارى تىرىش تىمىك بەۋ كارە ھەئدەستەن ۋە ھەرىكەت يان بە پى پىسپۇرى ۋە شارەزايى خۇى رۇئى دەبىئەت ئە جى بە جى كىردنى پىرۇگرامەكە . تىمەكە پىك دىت ئە :-

- پىزىشكى دەروۋنى / ئەمانە ئە روۋانگەى پىزىشكى ۋە كارەكە دەكەن كە سەيرى ھالەتەكە ۋە ھۇكارەكەى ئەۋ روۋانگەيەۋە دەكەن ۋ دەست نىشانى دەكەن .
- رىنمايكارى دەروۋنى / دەست نىشانى ھالەتەكە دەكەن ئە روۋى رەفتارى ۋ زانىيارى ۋ ژىرىيەۋە ۋە پىۋەرەۋە اختباراتى دەروۋنى ئە نجام دەدەن .
- پىسپۇرى كۆمەلايەتى / سەيرى تىكچۈنەكە دەكات ئە روۋانگەى پەيۋەندى تاكەكە بە كۆمەنگاۋ ژىيانى كۆمەلايەتى ۋ خىزانى پەيۋەندىيان ئەگەل تاكەكانى خىزان ۋ كۆمەنگاش بە گىشتى .
- پەرىستارى دەروۋنى / ئەركىيان بىرىتىيە ئە چاۋدىرى كىردنى رىنمايكارو ۋە ئەروۋى تەندىروستى ۋ دەروۋنىيەۋە ، ۋە ھەرۋەھا نوسىنى راپۇرت ۋ تىببىيەكانىيان ئەسەر ھالەتەكە .
- خىزان / رۇئىكى گىرنگى ھەيە ئەسەر پىدانى زانىيارى ئەسەر ژىيانى رۇژانەى رىنمايكارو ۋە ئەگەل خىزانەكەى ۋ چۈنىيەتى ژىيانى رۇژانەى ئەروۋى نان خواردن ۋ پاك خاۋىنى بە نمۇنە .
- بەرىۋەبەرايەتى ئەخۇشخانەۋ بىكەى رىنمايى ۋ بەرىۋەبەرى قوتابخانە ، پىۋىستە ھارىكار بىن ئە پىرۇسەكە ۋ كار ناسانى بىكەن بۇ جى بە جى كىردنى پىرۇگرامەكە .

7- رايھىنانى رېنمايكارى دەروونى / چەند شىۋازىكى جۇراوجۇر بەكار دەھىنرېت بۇراھىنان پېكردى رېنمايكار ، لەوانە محاضرات و كۆرۈگۈتۈگۈكردن وھتد ، لە بنكەى رېنمايكاردن و رېكخراوھكانى تايىت بە رېنمايى يان ھەر شۋىنىكى تر كە رېنمايكارى دەروونى لى بېت . بەمەبەستى شارەزاكردن و ناسىنى رېنمايكار بە شىۋازەكانى چاكسازى رەفتارو لېھاتوويە پېويستىھكانى رۇژانەى رېنمايكراو ، وە تواناى جياكردەنەوى شىۋازەكان و بەكارھىنانيان بە پى گونجاويان لەگەل ھالەتەكان .

8- تەرخانكردى تەمويىل بۇ پرۇگرام / بۇ دىزايىنكردى پرۇگرامىكى رېنمايى پېويستمان بە پالېشتى لايەنى مادى دەبېت بۇمەبەستى دابىنكردى نامرازو ھۇكارە يارمەتيدەرەكان و ، دابىنكردى ھۇكارى گواستەنەو ، چەندىنى تر كە مەرجن بۇ سەر كەوتتى پرۇگرام . لەبەر ئەوئە دىزايىن وچى بە جياكردى پرۇگرام كارىكى ئاسان نېە پېويستى بە لايەنى مادى باش ھەيە ، وە دەوئەستىتە سەر جۇرى پرۇگرامەكەش لەرووى جۇرى گرقتەكەو نەمۇنەكەو ئەو نامرازو ھۇكارانەى كە بەكار دەھىنرېن بۇ پرۇگرامەكە رۇليان ھەيە لە دابىنكردى برى تېچوونەكە .

9- شىۋازەكانى رېنمايى دەروونى / چەندىن شىۋازى رېنمايىكردنمان ھەيە كە رېنمايكارانى دەروونى بەكاريدەھىنن لە پرۇسەى رېنمايىكردندا ، وھكو (رېنمايىكردى تاكى ، رېنمايىكردى بە كۆمەل، رېنمايىكردى راستەوخۇ، رېنمايىكردى ناراستەوخۇ، رېنمايىكردى ھونەرى،) ھتد . وەبەكارھىنانى ھەر يەك لەم شىۋازانە دەوئەستىتە سەر جۇرى (ھالەتەكە ، سروشتى رېنمايىكرادەكە) .

10- فنىيات و نامرازەكانى رېنمايىكردن / چەندىن فنىيات و نامرازى رېنمايىكردن ھەيە كەبەكاردەھىنرېت لە پرۇگرامى رېنمايى دا لەوانە (پاداشت، نمذجة، رازىكردى كۆمەلايەتى) ھتد .

11- تحكيم وھەئسەنگاندى پرۇگرام / دواى ئەوئە كە ھەموو ھەنگاۋەكانى پېشوويمان جى بەجى كرده دىزايىنكردى پرۇگرامەكە ئىستا پرۇگرامەكە بە شىۋەيەكى سەرھتاي نامادەيە ، بۇئەوئە دۇنيابىن لە راستگوى پرۇگرامەكە و گونجاوى بۇ رېنمايىكرادەكان و تەمەنيان و ئاستيان و گونجاوى نامرازو فنىياتەكان ، ئەوا پېويستە پرۇگرامەكە ھەئبەسەنگىندىرېت ، بۇ ئەم مەبەستەش راستگوى بۇ دەرئەھىنن لەرېگاي پېدانى پرۇگرامەكە بەكەسانى پىپۇر ئەم بوارەدا ، لەبەر ئەوئە شارەزايىيان ھەيە ئەم بوارەدا . وە پېوستە ئەو خبىرەى كە پرۇگرامەكەى پى دەدەى كۆمەلېك سىفاتى تېدا بېت لەوانە (وورد بېت، بابەتى بېت ئەكاتى تەماشاكردنى ھەنگاۋە سەرەكپەكانى پرۇگرامەكە ، وە ھەرۋەھا بە شىۋەيەكى گشتى تەماشاي ھەموو لايەنەكانى پرۇگرامەكە بكات .

دوای ئەمانە رینمایکار هەندەستیت بە جی بە جی کردنی ئەو گۆرانکاریانەی کە گونجاون بۆ پرۆگرامە کە لە سەر راسپاردە ییژنە ی هە ئسپهنگاندن، وە دوای تطبیقی دەکات لە سەر نمونە یە ک بۆ دنیابوون لە راستگۆی و گونجاوی نمونە کە کە پرۆگرامە کە یان لە سەر جی بە جی دەکریت . دوای ئەو یان هەر کە م و کوریە ک هە بییت لە پرۆگرامە کە گۆرانکاری تیادا ئە نجام دەدریت بە پی هەنگاوەکان کە کامە یان کە م و کوریان هە بییت ، ئینجا پرۆگرامە کە نامادە یە بۆ تطبیق کردن .

هە ندیک نماذجی دیزاینکردنی پرۆگرامی رینمای دەروونی .

1- نموذج الدوسري 1985 .

لە م بە شانە ی لای خوارە وە پیک دیت :-

- دەست نیشانکردنی پیداو یستیه کان / بۆ دەست نیشانکردنی پیداو یستیه کان ی نمونە ی تو یژینە وە کە (عینە البحث) ، پشت دە بە ستیت بە بابە تە کان ی جلساتی رینماییکردنە کە کە ئە شیو ی چە ند بر گە یە ک دە نوسریت کە ئە م بابە تی جلسە یە ش لە ریگای تحلیل ی بر گە کان ی پیوەرە کە دروست بوو .
 - هە ئبژاردن و ریزبە ندی بابە تە کان ی پرۆگرامە کە (تجدید الاولیات) / دەست نیشانکردن (الاولیات) بۆ بابە تە کان ی جلسە کە دە وە ستیتە سەر سروشتی کیشە کە ، ئە دوای ئە وە ی ناوە ندی ژمیرە یی (وسط الحسابی) و لادانی پیویری (الانحراف المعیاری) بۆ هەر بر گە یە ک ئە بر گە کان ی پیوەرە کە دە ر دە هیئیریت ، کە ئە دوایدا ریزبە ندی دە کریت بۆ بابە تە کان جا ئە بە رزترین نمرە کان بۆ نزمترین بییت یا خود بە پیچە وانە وە بییت .
 - دەست نیشانکردنی ئاما نجه کان / دەست نیشانکردنی ئاما نجه کان یارمە تی رینمایکاری دەروونی دەدات بۆ دەست نیشانکردنی ئە دای سەر کە و تووی شیوازە کان ی چارە سەر کردنی گرافتە کان، وە ئە هە مان کاتدا یارمە تی رینمایکاری دەروونی دەدات بۆ ئە وە ی بتوانیت هە ئسپهنگاندن بکات بۆ زانینی ناستی بەرە و پیشچوونی رینماییکراوە کان ی . وە دوو جوړ ئە ئامانج هە یە ئە پرۆگرامی رینمای دا کە ئە وانیش بریتین ئە :-
- 1- ئامانجی گشتی / مە بە ست ئە و ئامانجە بریتیه ئە وە سفکردنی دە ستە کە وتی کۆتای ئە پرۆگرامی رینماییکردنە کە دا . وە گرن گیشە ئە م ئامانجە چونکە پە یوە ندی هە یە بە رە فتاری پیشبینیکراوی رینماییکراو .

2- نامانجی تاییه ت / به شیوهیه کی گشتی به کار دههینریت بو ناماژه پیکردنی به رهفتاری پیشبینیکراوی رینماییکراو له دواى نه وهی که رینماییکار زانیاری پیویست دهدات به رینماییکراوه که به مه سته گورینی رهفتاره که له ریگای به کارهینانی شیوازی رینماییکردنی گونجاو .

• دهست نیشانکردنی چالاکیه کان / رینماییکار هه ئه دستیت به دهست نیشانکردنی نه و چالاکیانه ی که په یوهندی هه یه به نامانجه کانی پروگرامه که وه له گه ل چه مکه کانی تیوره که و شیوازی رینماییکردنه که دهگونجیت .

• هه ئه سنگاندنی دهستکه وته کان / نامانجی سه ره کی له هه ئه سنگاندن بریتیه له راستکردنه وه و چاکسازی کردنی که مو کورتیه کانی له شیوازه کان و ریگاگان که له جلسه که دا به کار هاتوون ، که له ریگای پرسپارکردنه وه دهکریت، که نه مه ش دهکریت به سی جور که نه مانه ن :-

1- هه ئه سنگاندنی سه ره تایی / بریتیه له ریکارانه ی که رینماییکار دهیگریته بهر پیش جی به جیکردنی پروگرامه که وه کو دهرهینانی راستگوی رواله تی ، دابه شکردنی نمونه کان ، دهست نیشانکردنی پیداویسته کان به پی نمره کانی ناوهندی ژمیره ی و لادانی پیوه ری بو دیارکردنی توندیتی گرفته که (حده المشکلة) .

2- هه ئه سنگاندنی بنائی / بریتیه له و ریکارانه ی که نه نجام دهریت له کاتی جلسه که دا که پرسپار ناراسته ی رینماییکراوه کان دهکریت دهرباره ی بابه تی جلسه که وه گفتوگو کردنی وه لاهه کانیان و گوگرتن له راوو بوچوونه کانیان بو زیاتر دهوئمه ندکردنی جلسه که .

3- هه ئه سنگاندنی کوئای / بریتیه له تطبیق کردنی پیوره که له کوئای پروگرامه که دا له سه ر نمونه ی توئزینه وه که ، به مه سته زانینی گورانکاریه کان له نمره کانیان به رواوردکردنی کومه له کان (تجریبی و ضابطه) وه کامه شیواز کاریگه ری زیاتره .

أ نموذج التخطيط والبرمجة والميزانية (الدوسري، 1985)

2-نموذجي ابو غزاله / گرنگترین ههنگاوهکانی پلان به پی ی ئەم نموذجتیة ئەمانه‌ی خواره‌وه ده‌گریته‌وه:-

- دهست نیشانکردنی ناما نجه‌کانی پرۆگرام .
- دهست نیشانکردنی نامرازه جیاوازه‌کان بۆ به‌دهست هیئانی ناما نجه‌کان .
- دهست نیشانکردنی توانا‌کانی رینمایکار بۆ به‌دهسته‌یه‌یانی ناما نجه‌کان .
- دهست نیشانکردنی ئەو سوودوخز مه‌تانه‌ی که پرۆگرام کارده‌کات بۆ به‌دهسته‌یه‌یانی .
- دهست نیشانکردنی ئەو رینمایکراوانه‌ی که پرۆگرامه‌که‌یان له‌سه‌ر جی به‌جی ده‌گریت .

3-نموذجي برودرز ودروری / گرنگترین ههنگاوهکانی پلان به پی ی ئەم نموذجتیة ئەمانه‌ی خواره‌وه ده‌گریته‌وه:-

- دهست نیشانکردنی پیداویسته‌یه‌کان و داواکاریه‌کان .
- دارشتنی ناما نجه‌کانی پرۆگرامی رینمایی ده‌روونی .
- دهست نیشانکردنی ریزبه‌ندی بابه‌ته‌کانی پرۆگرامه‌که‌ (اولیات) .
- دهست نیشانکردنی ئەو بنه‌مایانه‌ی که پرۆگرامی رینمایی ده‌روونی له‌سه‌ر ده‌روات .
- دهست نیشانکردنی چالاکیه‌کان بۆ جی به‌جیکردنی پرۆگرام .

3-نموذجي سلیمان / به پی ئەم نموذجة ههنگاوه‌کانی دیزاینکردنی پرۆگرامی رینمایی ده‌روونی ئەمانه‌ی لای

خواره‌وه‌یه :-

- فه‌سه‌فه‌وه ناما نجه‌کان .
- ناوه‌رۆکی پرۆگرام .
- سه‌رچاوه‌کان .

شیوازەکانی پروگرامی رینمایی دەروونی .

1- شیوازی چالاکی خودی .

خاوەنی ئەم شیوازه زانا (باندورا) یە کە ناماژە بۆ ئەو دەکات کە چەمکی (چالاکی خودی) واتای ئەو دەگەییەت کە تەنای ئە نجامدانی کاریکی هەبێت ئە بارودۆخی فیروونهکەیدا، وە ناماژە بۆ ئەو دەکات کە تەنای پێشبینی ئەم کارە دەکات کە هەڵدەستێت بە ئە نجام دانی وەیان پێویستی بە چەند توانایەکی دیاریکراو هەبێت بۆ ئە نجامدانی ئەم کارە . ئە گرتگرتین فنیاتەکانی (نامرازەکانی) ئەم شیوازه ئەمانە لە خوارەوویە :-

- نمونە / زۆریەتی کات تاکەکان کاریگەر دەبن بە رەفتاری کەسانی تر و تێبینی رەفتارەکانیان دەکەن ، مەروەفە فیرونی زۆر چەشنی رەفتاری قبوڵکراو یان قبوڵنەکراو دەبێت ئە ریگای تێبینی کردن و لاساییکردنەوی کەسانی تردا کە ئەمەش پێ دەوترێت گۆرانکاری ئە رەفتاری مەروەفە کە ئە ریگای تێبینی کردنی رەفتاری کەسانی تر بەرەم هاتوو بە نمونە کردنی ، وە هەندێ کات نمونە ئە ناکا و روودەدات وە هەندێ جاریش پڕۆسەییەکی ئاراستەکراو کە بە تاکە کە دەوترێت ئەم کارە ئە نجام بەدات وە بەو تاکە کە دەمانەویت فیرونی بکەن پێ دەڵێن تێبینی رەفتارە کە بکە ، وە فیروونی ئەم رەفتارانە چەند شیواییە کە ئە خۆ دەگرتێت کە ئەمانە :-

- 1- جاری وە هەبێت رەفتارەکان تازەن ئەمەو پێش ئە لەی تاکە کە دا بوونی ئە بوو .
- 2- هەندێ جار تێبینی کردن دەبێتە هۆی کە مەردنەو یان زیادکردنی رەفتارەکانی تاکە کە .
- 3- وە چەند جۆریکی نمونە مان هەبێت ئەوانە (نمونەتی وینەتی زیندوو، نمونەتی رەمزی ، وە ئە ریگای بە شاری پێکردن .

- بینینی رۆل / یەکیکە ئەو نامرازانە کە دەبێتە هۆی زیادبوونی دنیای خود (توکید ذات) وە راهیناکردن دەبێتە هۆی دەرھینانی هەست و هەڵچوونەکانی ناووە بۆ ووشەکان کە دەر دەچن ئە دەمی رینماییکرەکان ، بۆ ئەو ئەم نامرازه سوودی خۆی هەبێت پێویستە رینماییکار ئەم خالانە جی بە جی بکات :

- 1- پێشاندانی ئەو رەفتارە کە دەبێت ئە لەی رینماییکراوەکاندا دروست بێت ئە ریگای بەرنامەتی تی فی یان بە شیواییە کە زیندوو .
- 2- هاندانی رینماییکراو بۆ بینینی رۆل ئەگەر رینماییکار یان ئەگەر یەکیک ئە رینماییکراوەکانی تر .
- 3- راستکردنەوی رەفتارە کە دەست نیشان کردنی کەم و کوریەکانی .

- 4- دووباره کردنه وهی رهفتاره که تا نهوکاتهی رینمایکار دننیا دهبیت که رینماییکراوه که فییری بووه .
- خوراکى هه لگه راوهی میشک (فید باک) / کاتیک تاکه که پله به پله فییری رهفتاره که دهبیت پیویسته یه کسه ر فیدباکی پی بدریت دهربارهی رهفتاره که به شیوهیه کی نه ریئی ، وه نه فید باکه دهربرینیکی زاره کیه بو نه ندامانی کومه نهی نه زموونگه ری کاتیک وه نام ددهن یان رهفتاره که نه نجام ددهن ، که نه مهش دهبیته هوی هاندانی رینماییکراوه کان .
 - رازیکردنی کومه لایه تی / نه نامرازه به نامرازه تازه کان داده نریت که (باندورا) گرنگیه کی زوری پیداوه ، که نه مهش له ریگای رازیکردنی تاکه کانه به نه نجامدانی رهفتاری گونجاو له ریگای تواناو لهیاتوویه کانی خویان وه باوره بوون به تواکانی خویان . رازیکردنی کومه لایه تی به سه چاوه یه کی زور کاریگه ر داده نریت نه گه ر به کاربه نریت له بهر نه وهی پشت به شاره زاییه کانی خود ده به ستیت .
 - پاداشتی کومه لایه تی / بریتیه له پاداشت کردنی رینماییکراوه له کاتی نه نجام دانی رهفتاریکی ناسایی و دروست که نه مهش دهبیته هوی هاندانی بو دووباره نه نجامدانی رهفتاره که ، که به شیوهی مادی و معنویه که دهبیته هوی زیادبوونی رازیوونی تاکه که که هه رکاتیک رهفتاره که نه نجام بداته وه ، وه هه رچه ند پاداشته که به هیتر بیت کاریگه ریه که ی به هیتر دهبیت .
 - نازادی راده برین / بریتیه له وهی که تاکه که بیروبووونی خوی دهربریت کاتیک بیروای جیاواز دروست دهبیت له گه ل کسه کاند ، پیویسته له سهر تاکه که ههستی راسته قینهی خوی دهربریت به جیگای نه وهی که رازی بیت به بووونی نه وانی تر ، وه پیویسته هه ر له سه ره تاوه بیروبووونی خوی دهربریت ، که له وانیه له سه ره تاوا به شیوهیه کی هه لچوونی بیت نه مه شتیکی ناساییه دواى ناسای دهبیت .
 - نه رکی مائه وه / پابه ندکردنی رینماییکراوه بو نه نجامدانی کاریک دهبیته هوی یارمه تیدانی به وهی که ههست به ناسنامهی خوی بکات وه ههست به بهر پرسیاریه تی بکات وه ههست به گرنگی و نرخی خوی بکات ، که نه مانه هه مووی دهبیته هوی زیادبوونی چالاکی خودی تاکه که . بویه پیویسته نه رک به رینماییکراوه بسپیردریت وه هه لبتیت به نه نجام دانیشی .

4- نموذجي ايزينبرج وديلانی (1977).

ايزينبرج و ديلانی وای دهبینن که پرۆسهی رینماییکردنی دهروونی له چه نده قوناغیك پیک دیت که گرنگترینیان نه مانه ی لای خواره و ه ن :-

- چاوپیکه وتنی یه که م .
- دهست نیشانکردنی نه ولایه نه ی رینماییکراو که زورترین کات پییه وه خه ریکه ، بو مه به ستی که شه سه نندی په یوه ندی رینماییکردنه که .
- دهست نیشانکردنی نامانج و ناسینی نه و هوکارانه ی که یارمه تیدهرن بو جی به جی کردنی ناما نجه کان .
- به کارهینانی باشتزین ریگا بو جی به جی کردنی ناما نجه کان .
- هه ئسه نگاندنی به ره می کوتایی .
- داخستنی که یسه که و به دوادا چوونی .

5- نموذجي اوکون (1976) .

اوکون نموذجه کی پیشکده کرد له بواری دیزایینکردنی پرۆگرامی رینماییی دهروونیدا ، که له سه ر بنه مای په یوه ندییه مرقابیه یته کان دایریشته ، به بوچوونی (اوکون) سی بنه مای سه ره کی هه یه له پرۆسه ی رینماییکردندا ، نه وانیش بریتین له (قوناغه کان ، لیزانیه کان ، رووداوه کان) . به م شیوه یه ناماژهیان پی ده دات :-

قوناغه کان دابه ش ده کات بو نه م به شانیه لای خواره وه که نه مانه ن :-

- 1- په یوه ندییه کان که (که شه سه نندی بروابوون ، لیکچوون ، تی گه یشتن ، روونکردنه وه ی کیشه که ، دانانی چوارچیوه یه که بو په یوه ندی رینماییکردنه که ، دیاریکردنی ناما نجه کان) ده گریته وه .
 - 2- ستراتیییه کان / دهست نیشان کردنی ریگا کان بو جی به جی کردنی ناما نجه کان ، پلان دانان و به کارهینانی ریگا که ، هه ئسه نگاندن و کوتای پیهینان و به دوادا چوون ده گریته وه .
- لیزانیه کان / بریتیه له لیزانی له په یوه ندییدا ، که بریتین له گوئی گرتن له قسه کانی رینماییکراو و درک پیکردنی قسه نه کراوه کان ، وه وه لامدانه وه بو هه ردوو جووری قسه کردنه که .
 - رووداوه کان / بریتین له لایه نی به هاو لایه نی ژیرییه کانی که یسه که .

6- نموذجي کارخوف .

کارخوف و هاوهئهکانی نموذجیکیان دروست کرد، که زۆریه ریئماییکارهکانی دی به کاریان هیئا ، ئەم نموذجة ئەدوو ئاست پیک دیت ، یهکیکیان په یوهسته به ریئماییکار ، ئەوی تریات په یوهسته به ریئماییکراو ، ئاستی ریئماییکار له مانه ی لای خوارهوه پیک دیت :-

- ئامادهبوون .
- وهلام دانهوه .
- تیگه یشتن و به شداریکردن .

ئاستی ریئماییکراو که کومه ئەی دوومه ، ئەم لایانانی خوارهوه دهگریتهوه :-

- دۆزینهوه .
- ناسین و تیگه یشتن .
- مامه ئەکردن .

(کارخوف) بهم شیوهیه لیکدانهوه بو ئاستی ریئماییکراو دهکات ، دۆزینهوه ده به ستیتتهوه به تیوری چاره سه رکردن له دهو رو به ی که سه که دا که (کارل روجرز) خاوه نی تیوره که یه ، که وای لیکدا وه ته وه که دۆزینه وه ی تا ک په یوه ندی به خودی خوی و شاره زاییه کانی هه یه ، وه تیگه یشتن ده به ستیتتهوه به تیوری شیکردنه وه ی دهروونی که له سه ر بنه مای شیکردنه وه کار ده کات ، وه مامه ئەکردن ده به ستیتتهوه به تیوره کانی فیروون و چاکسازی رهفتاری .

به لام به شیوهیه کی گشتی ده توانین بلین که نموذجي (کارخوف) که ده توانی به کار به یئریت له بواری پرۆسه ی فیروکردن و راهیان کردندا به ریژه یه کی زور په یوه ندی به تیوری چاره سه رکردن له دهو رو به ی که س (کارل روجرز) هه یه ، که گرنگی ددها به په یوه ندی نیوان ریئماییکار و ریئماییکراو، وه ئەو په یوه ندیه به بنه مای سه ره کی پرۆسه ی ریئماییکردن داده نریت، وه به ره ه می پرۆسه که ش به هه مان شیوه ده وه ستیتته سه ر ئەم په یوه ندیه ، که په یوه ندیه که ش خوی له مانه ده بینیتته وه (قبولکردن، تیگه یشتن، ریزگرتن ، نه رم و نیانی ،) وه تیگه یشتنی ریئماییکراو له هه موو ئەم سیفه تانه .

7-نموذجي هانسن وهاورييه کانی 1977 .

هانسن و هاورييه کانی وای دهبینن که پرۆسهی رینماییکردن بریتیه له پرۆسهی دروستبوونی په یوهندی له نیوان رینماییکارو رینماییکراودا، وه مامه له کردن له گه ل رینماییکراودا له چوارچیوی ئه م په یوهندییه دا، وه کوتای پیهینان به م په یوهندییه کاتیگ دنیا بووین له به دست هینانی ئامانجه کانی رینماییکردن. سه رکه وتنی ئه م نموذجه دهوستیته سه ر چونیته تی ده ست پیکردنی په یوهندییه که و مامه له کردن له گه ل بارودوخه سه خته کان وهک (ئائۆزی، بی دهنگی، گواستنه وه، هتد). وه په یوهندی کردنیکی گونجاو له گه ل رینماییکراودا.

8-نموذجي ویلیامسون.

ویلیامسون نموذجه کی دا هینا له پرۆسهی رینماییکردندا که پی دهوتریت سیفات و هوکار، وه له شش ههنگاو پیک دیت :-

- شیکردنه وه.
- پیکهینان.
- ده ست نیشانکردن.
- پاره.
- رینماییکردن.
- به دوا دا چوون .

9-نموذجي رینماییکردنی له شیوهی سیسته می .

ئه م نموذجه له لایه ن کومه ئیک پسپور له بواری رینماییکردن دا ئامازه ی پیدرا له سه ر شیوهی سیسته م، به بۆچوونی ئه وان پرۆسهی رینماییکردن له چوار پیکهاته ی سه رکه ی پیکدیت که ئه مانه ن :-

- رینماییکار.
- رینماییکراو.
- سیسته می رینماییکردن.
- به ره می پرۆسهی رینماییکردنه که .

وئەنەم سېستەمەيان دابەش كرد بۇ (12) ھەنگاۋى دوابەدواى يەك كە ئەمانەن :-

- 1- رېنمايىكار.
- 2- پرۆسەى وەرگرتنى رېنمايىكاراۋ.
- 3- ئامادەبوون بۇ چاۋپېكەوتن .
- 4- باسكردنى پەيوەندى رېنمايىكردن.
- 5- گرنكى دان بە ھەستەكانى رېنمايىكاراۋ.
- 6- دەست نىشانكردنى ئامانچ و مەبەست.
- 7- بەكارھېنانى ستراتىجىيە .
- 8- ھەئسەنگاندنى چالاكى رېنمايىكاراۋ.
- 9- كۆتاي پېھېنانى پرۆسەى رېنمايىكردن.
- 10- چاۋدېرىكردنى رېنمايىكاراۋ.
- 11- داخستنى كەيسەكە .
- 12- ھەئسەنگاندنى چالاكى رېنمايىكار .

10-نمودەجى بەدەستھېنانى خود برامرو شوستروم 1977.

ناويان ئە نمودەجەتكەيان نا نمودەجى رېنمايى و چارەسەرى دەروونى بۇ بەدەست ھېنانى خود. وەئە ھەوت ھەنگاۋ پېك دېت :-

- وەرگرتنى زانبارى ئەسەر رېنمايىكاراۋ دەست نىشانكردنى پېويستى بۇ يارمەتى .
- دروستكردنى پەيوەندى رېنمايى كردن .
- دەست نىشانكردنى ئامانچ و چاۋچېۋە .
- كاركردن ئەسەر كېشەكە .
- ئاسانكردن بۇ زيادبوونى ھۇشيارى .
- پلاننانان بۇ پرۇگرامەكە .
- ھەئسەنگاندنى دەستكەوتەكان و كۆتاي پېھېنان .

شېۋازەكانى پىروگرامى رېنمايى دەروونى .

2- شېۋازى رېكخستن .

ئەم شېۋازە ئە تىۋورى فېرېۋونى كۆمەلەيەتى سەرچاۋەى گرتوۋە ، ۋەخاۋەنى ئەم تىۋورەش (جوليان رۇتر) ە ، ۋەئەم شېۋازە ھەۋىيەكە بۇكۆكردنەۋەى نىۋان دوو ئا راستە ، ئەۋانېش ئاراستەى دەروونزانى و ئاراستەى رېنمايى دەروونىيە ، بەمەبەستى شېكردنەۋەى ئەم بارودۇخانەى روۋبەرۋوى تاك دەبېتتەۋە ۋەزانىنى ھۆكارەكانى روۋدانى .

ۋەبەمەستى بەدەستەپىنانى ئامانچ بە پېيى ئەم شېۋازە كۆمەلەيەك ئامرازو چالاكى ھەيە كە ئەمانەن :-

- بەتائكردنەۋە / برىتتە ئەئارامبۈۋنەۋەى تاك ئەم دئەراۋكى و ھەئچۈۋنەنەى كە ھەيەتى ئە رېگى قسەكردن ئەسەر ئەم بارودۇخەى كە توۋشى ئەم ھائەتەى كىردوۋە . ۋە بەتائكردنەۋە پىرۋسەيەكى پاكردنەۋەى دەروونى و نوپكردنەۋەى ھەستە قېۋۋنەكراۋو رېگە پېنەدراۋەكانە بەھەست و سۆزى قېۋۋنەكراۋو گەرم و گور ئەلەين رېنمايىكار بۇ رېنمايىكارا ، كە ئەمەش دەبېتتە ھۇى باشتىۋونى رېنمايىكارا. ۋە ئەم بەتائكردنەۋەيە ئەرېگى قسەكردن يان ئە رېگى چالاكى جەستەى يان ئە رېگى بېنىنى رۇل ئەكاتى جىساتى رېنمايىكردنەۋە دەبېت.

- تىژىنى / برىتتە ئە دوۋبارە رېكخستەۋەى زانىيارىيەكانى رابردوۋى تاك بۇ ۋەرگرتى مانايەكى تازە ، كە ئەمەش ئە رېگى دركېيىكردنېكى تەۋاۋ روودەت كە دەبېتتە ھۆكارىكى يارمەتىدەر بۇ تاكەكە بۇ چارەسەكردنى كېشەكانى . ۋەئەمەش ئەرېگى قسەكردنەۋە دەبېت كە رېنمايىكارا ئەم شتانەى كە ئەرېنمايىكارەۋە دەبېستىت دەبېتتەۋە . كە پېۋىستە ئەسەر رېنمايىكارا ھەئەكانى خۇى بزائىت و ۋە فېرى شېۋازى جېگەرەۋەى راست بېيت .

- شېكردنەۋە / ئەم جۇرەدا رېنمايىكار ئاگىيى خۇى دەداتە سەر قسەكانى رېنمايىكارا كاتىك باسى شارەزايىەكانى رابردوۋى دەكات بۇ ئەۋەى لايەنەكانى ئەم شارەزايىانە بزائىت يان داۋ الە رېنمايىكارا دەكات زىاتەر روونكردنەۋە بەدات ، ۋە بەم شېۋەيە شېكردنەۋە دەدات بە رېنمايىكارا كەھەموۋشى بەشېۋەى پىرسىار دەبېت كەئەمەش دەبېتتە ھۇى پېدانى بېرۋكەى تازەۋە شارەزايى تازە بۇى .

- گىفتوگۈكردن / ئەم چالاكىە يارمەتى رېنمايىكارا دەدات كە ھەست بەبەرپىرسىارىيەتى بىكەن كەئەمەش ئە رېگى رازىيۋونىيان بە بېرۋكەى تازەۋە بەبى ھېچ پاڭە پەستۋىيەك ۋە ھەرۋەھا فېرى زمانى قسەكردنېكى تەۋاۋ ۋەگىيىگرتن ئە بېروراي بەرامبەر دەبېت دەربارەى ئەم بابەتەى كە گىفتوگۈى ئەسەر دەكەن ۋە رېگىيان پېدېرئىت رەخنە بگرن ، بەلام ئەگەل ئەمانەشدا ئەم ئامرازە بەۋە جىا دەكرىتتەۋە كە تىگەيشتىنى تىدايەۋ بۇۋاقە و گىفتوگۈيەكى رۇشنىبىرانەيە ، كەبەمەبەستى گۆرىنى رە فئارو بېرۋكەى نادروستە كە رېنمايىكار ئە رېگى محاضرة يان گىفتوگۈۋە ئەنجامى دەدات ، ۋەھەندىك جار ئەگەر پېۋىستى كىرد

پسپوری تریش به شدارى له جلسه كه دهكهن . كه گفتوگۆیه كه لایه نى كۆمه لایه تی و ناینى و سیاسى و هتد له خو دهگریت ، كه نامرازی یاریده دهرى جیاواز به کاردینن له جلسه كه دا وهكو فلمی فیرکاری و وینه و نشره ی رینمایى كه ئەمانه ش دهبنه هۆکاری یارمه تیدهر بۆ رینماییکراو بۆ وهگرتن و گفتوگۆکردن له سه ر بابه تی جلسه كه .

- پاداشت / بریتیه له پرۆسه ی پیشکەش کردنى وورویینه ریکی قبوئکراو یان لابرده نى وورویینه ریکی قبوئنه کراو له کاتى ئەجامدانى رهفتاریکی قبوئکراو راسته وخۆ دواى ئە نجامدانى ، كه ئەمه ش ئەگه رى دووباره بوونه وهى رهفتاره كه زیارتر دهکات . وه ئەگه ر پاداشت له سه ره تاي پرۆسه ی رینماییکردن پیشکەش بکریت ئەوه ده بیسته هۆی به هیزبوونی په یوه ندى نیوان رینماییکارو رینماییکراو ، وه رینماییکراو ههول دهدات شته قبوئکراوه کان فیربیبیت بۆ ئەوه ی پاداشت وه رگریت .

3- شپوازی نه هیشتنی ناراسته و بیروبوچوونی نه ریئی .

نهم شپوازه نه ریگای شپوازی چاره سهری زانیاری (علاج المعرفی) سه ریبه لداوه ، که دامه زینه ره که ی زانی دهروونی (ارون بیک) و هاوریه کانیتی نه ویلایه ته یه کگرتووه کانی نه مریکا . (ارون بیک) وایده بینیت که ناما نجی چاره سهرکردن بریتیه نه دست نیشانکردن و چاکسازی کردن نه بیروکه ی که سی تیکچوو .

وه نهم شپوازه چهند نامرازو چالاکیه که نه خوده گریت که نه مانه ن :-

1- ناسینی بیروکه نه رییه کان و کارکردن بو چاکردنه وه یان / ناسین و دست نیشان کردنی بیروکه نه رییه کانی ریئماییکراو که کاریگه ری نه ریئی نه سهر توانای دروست ده که ن بو رو به روو بوونه وهی رووداوه کانی ژیانی وه بو مه بهستی گونجان نه گهل نهم بارودوخه تاکه که پیویستی به کاردانه وهی هه لچوونی زیاتر هه یه وه وای لیده کات که هوشیار نه بییت به رامبه ر به هه نسو که وت و بیروکه کانی ، وه بو چاره سهرکردنیشی پیویستی به فیربوون و راهینانیکی باش هه یه .

2- پاداشت یا به هیزکردنی لایه نه نه رییه کانی و نه هیشتنی نه رییه کانی نه ریگای گفتو گووه / نهم نامرازه کاریگه رییه کی باشی هه یه بو نهم شپوازه که وا ده کات ریئماییکراوه که هه ست به به ریپرسیاریه تی بکات هه لبستیت به گورینی بیرکه کانی که نه مه ش نه ریگای گفتو گووه ده بییت .

3- دوورکه وتنه وهو سهرنج دان / کاتیک ریئماییکراوو به شیوه یکی بابه تیانه سه یری بیروکه نه رییه کانی خوی ده کات و هه ست ده کات که نه گهل واقع دا ناگونجیت هه ولده دات نییان دووریکه ویته وهو وه سهرنجی خوی ده خاته سهر چاکردنه وهو چاکسازی کردن که نه مه ش یارمه تی گونجانیکی باشی ده دات

4- گه یشتن به به ره میکی وورد / نهم نه ریگای راهینانکردن به ریئماییکراوو فیبرکردنیدا نه نجام ده دریت که وا چون زانیاری راست و وورد به دست بینیت که نه مه ش یارمه تیده ری ده بییت بو به ده سته یانی به ره میکی راست و دروست .

5- گواستنه وه / نهم واتا گرنکیدان و سهرنجی ریئماییکراو بو کومه نیک نه و کارانه ی که بوونه ته هوکاری تیکچوونه که ی نه جیگای نه وده دا هه لبستیت به نه نجام دانی چهند چالاکیه که نه وانه یاریه وه رزشیه کان و چالاکیه هونه رییه کان و کومه لایه تیه کان .

6- نه رکی مائه وه / نهم چالاکیه گرنگیه کی زوری هه یه بو سهرکه وتنی نهم شپوازه که یارمه تی ریئماییکراو ده دات بو به ده ست هیئانی بروابه خو بوونی بو رو به روو بوونه وهی گرفته کانی نه دهره وهی جلسه کانی ریئماییه و دوور نه ریئماییکار . نهم چالاکیه وا نه ریئماییکراو ده کات که بگه رییت به دوی ناسته نگه کانی یا خودنه وشته ی که نه ناخی دا هه بووه نه یه توانیه وه نامازه ی پییدات یان باسی بکات نه کاتی جلسه که دا .

7- فيدباك / بریتیه نه بۆچوونی رینمایکار بۆ رەفتاری رینماییکراو نه دواى ئەوهى كهوا كۆمه ئێك زانیاری پێداو كۆمه ئێك ئەركى پى راسپارد. وه نه هه مان كاتدا رینماییکراوه كان نه نیوان خۆیاندا ده توانن فيدباك بۆ یه كتر بدن كه به هۆیه وه ده توانن رەفتاری نوێ نه نجام بدن له رینگای نهو گریمانانەى كه وه ریانگرت.

4- شیوازی دووباره بنیادنانه وهى زانیاری (اسلوب اعاده البنيه المعرفیه) .

ئهم شیوازه بریتیه نه كۆمه ئێك رینگا كه هه وئده دات بۆ گۆرینی بیرکردنه وهى رینماییکراو نه ویش نه رینگای به دیارخستنی بیرو بۆچوونه هه نه كان یان زیاد گرنگیدان به رووداویك یان پشتگوێخستنی هۆکاریکی گرنگی رووداوه كان یان گشتاندى رووداویك بۆ هه موو رووداوه كانى تر ، رینماییکرا هه موو نه و حائه تانه به رینماییکراو ده ناسینیت نه رینگای قسه کردنه وه وه بۆی روون ده کاته وه كه نه مه واقعی نیه هه ر بۆیه ش فییری لیها تووی زانیاری ده کات بۆ گونجان و رووبه رووبوونه وهى گرفته كان وه رینگاكانى ده ست نیشانکردنی وه هه ئبژاردنی چاره سه ری گونجاو .

نه گرنگترین نهو نامرازو چالاکیانەى كه نه م شیوازه دا به کار ده هیئرین نه مانەن :-

- سیستەمی بیرکردنه وهى ناژیری / لیردها پشت به تیوری (البرت الیس) ده به ستییت ، كه بۆ رینماییکراو روون ده کریتیه وه كه نهو بیروكه ناژیریانه بوونه ته هۆکاری تیكچوونی رەفتاری و هه ئچوونی .
- چه شنه كانی بیرکردنه وهى هه نه / هه روهك نه وهى كه (بیك) ئاماژه ی پێداوه كه چه شنی بیرکردنه وهى هه نه یان تیكچوو ده بیته هۆی نه وهى كه به ره هه مه كه شی نادرست و تیكچوو بییت كه نه مه ش ده بیته هۆی نه وهى كه پشت به و به ره هه مه نه به ستییت و باوه ر پیکراوو نه بییت .
- توانای چاره سه رکردنی گرفته كان لیها تووی مامه نه كردن له گه ئیاندا / لیردها رینماییکراو فییری لیها تووی ده کریت بۆ چاره سه رکردنی گرفته كان كه نه ویش له رینگای ناسینی گرفته كه وه دابینکردنی چه ند رینگا چاره سه ریك و هه ئبژاردنی باشتترین رینگا چاره سه ر ، كه نه مانه ش ده بنه هۆی نه وهى كه رینماییکراو فییری لیها تووی رووبه رووبوونه وهى گرفته كان ببییت كه نه داها توودا دوو چاری ده بته وه .

چاره سه رکردنی زانیاری به شیوازی دووباره بنیادنانه وهی زانیاری جه خت ددکاته وه له سه ر گریمانه یه ک که بریتیه له وهی که که که سی تیکچوو له کاتی بیروکه و پلانه کانیا ناهوشیارن که مه ترسین بوسه ر تاکه که .
وه نه م بیروکانه ش نه یادگهی ماوه دریزدان که که سی تیکچوو رووداوو دیارده نه رینییه کانی تیدا پاراستوو که نه مانه ش ده بنه هو ی نه وهی که که سه که بیرکردنه وهی هه نه ی هه بییت و که له ریگای نه وانیشه وه سیسته میکی بیرو بوجوونی ناژییری دروست ده بن .